

Redaktör: Petter Olofsson debatt@di.se Telefon 08-573 650 00

Ägare, styrelser, ledningar, fackförbund och forskning måste agera gemensamt för att möta det kinesiska kvalitetsunder som är på gång. Situationen liknar Japans utveckling på 1950-talet – och kan bli ett hårt slag mot svensk och västerländsk industri och arbetstillfällen. Det skriver kvalitetsexperten **Lars Sörqvist**.

MADE IN SWEDEN. Sverige stod för världsledande kvalitet som ersattes av Made in Japan. Och innan vi förstår vad som har hänt kan kvalitetsstämpeln vara Made in China, skriver Lars Sörqvist.

FOTO: JACK MIKRUT

Se upp, snart går Kina om

På 1970-talet drabbades svensk och västerländsk industri allvarligt av det så kallade japanska undret. På kort tid hade japansk industri kommit i kapp samt till och med passerat vår industrinär det gäller förmågan att kunna leverera produkter av högsta kvalitet. Dessutom till relativt sett låga priser. "Made in Sweden", som en gång stod för världsledande kvalitet, ersattes successivt av "Made in Japan". Företag som Toyota, Canon, Sony och Komatsu tog över ledningen i sina respektive branscher.

Inom vissa områden lyckades västerländsk industri svara genom massiva kvalitetssatsningar. Andra branscher gick helt enkelt under. Mängder av arbetstillfällen gick förlorade. Grunden för vårt välstånd skakades om rejält.

Nu sker en liknande utveckling i Kina. För inte så länge sedan ansågs konkurrensen från Kina främst handla om låga löner och tillverkning av billiga men relativt dåliga produkter. I dag är situationen helt annorlunda. Vissa ledande kinesiska företag är redan i kapp sina västerländska konkurrenter, i flera fall dessutom inom högteknolo-

giska och kunskapsintensiva områden. Utvecklingen går dessutom snabbt.

Det pågår en oerhört intensiv kvalitetsutveckling i Kina. Satsningarna är enorma. Nyligen antog den kinesiska regeringen en ambitiös tioårsplan för kvalitetsutveckling i landet. Stora resurser sätts av och engagemanget är starkt. Själv har jag under många år haft nära kontakt med ett stort antal ledande kvalitetsexperten i Kina. Jag kan inte låta bli att vara imponerad över den satsning som sker. Detta är dock något som kan komma att påverka oss på många sätt.

Parallellerna till kvalitetsutvecklingen i Japan på 1950- och 60-talen är tydliga. Det finns en nationell målmedvetenhet. Det finns stor förståelse för kvalitetsfrågornas betydelse i de kinesiska företagsledningarna. Men det finns också stora skillnader. Japan var efter kriget kört i botten och landet fick slita hårt för att lyfta industrin.

Kina är ett rikt land. Och där det saknas kompetens kan västerländskt kunnande eller hela bolag enkelt köpas. Kina har en stor och relativt stark inhemsk marknad, som skapar förutsättningar för stabil efterfrågan och tillväxt. Kina har

mängder av välutbildade ingenjörer som snabbt kan lära ny teknik.

Kina har i dag följaktligen oerhört mycket bättre förutsättningar att lyckas än de förutsättningar som Japan hade på 1950-talet.

"Kina har i dag mycket bättre förutsättningar för att lyckas än de som Japan hade på 1950-talet."

Det är därför mycket viktigt att vi ser vad som händer. Vi måste vakna i tid. Vi missade den japanska kvalitetsutvecklingen en gång i tiden.

På 1980-talet lyckades vi med nöd och näppe rädda delar av vår industri genom att storsatsa när krisen väl hade slagit till. Det är inte säkert att vi har samma tur denna gång. Sverige

måste därför snarast göra kvalitets- och förbättringsarbete till en strategisk och högprioriterad ledningsfråga. I dag talas det mycket om kvalitet, men det vi behöver är handling.

Regeringen måste, på motsvarande sätt som den kinesiska regeringen gör, verka för en seriös kvalitetsutveckling i landet. Ägare, styrelser, ledningar, fackförbund och forskning måste gemensamt agera för att kunna möta ett kinesiskt kvalitetsunder som troligen inte kommer att låta vänta på sig alltför länge.

Risken är annars stor att detta kan komma att få mycket allvarliga konsekvenser. Med rätt hantering finns dock en fantastisk möjlighet att ytterligare lyfta Sverige genom att återupprätta "svensk kvalitet" i både näringsliv och offentlig verksamhet.

LARS SÖRQVIST

vice ordförande, International academy for quality, IAQ, docent och ansvarig för ämnet kvalitet vid Kungliga Tekniska högskolan, KTH, vd för utbildningsföretaget Sandholm Associates som har arbetat med kvalitetsfrågor i Kina sedan 1981.

di.se

Följ debatten på nätet di.se/debatt